

van de geest, de intellectuele uitsluiers zullen mijn lichaam voor-
goed verlaten hebben. Daar geloof ik in. Ik wil erin geloven, in een
wereld zonder migraine, een wereld die een einde maakt aan alles
wat onmenselijk is.

Delmotte: de keuze voor tijdgenoten

Met dit tekstmateriaal gaat CIE BILOXI 48 aan de slag. Het gezelschap is sinds zijn oprichting in 1987 door Christine Delmotte één van de drie vaste gezelschappen die huizen in het Théâtre de la Place des Martyrs. Het doel van dit theater was en is nog steeds om in het hart van Brussel een cultuurtempel op te richten die met zijn artistiek parcours een zo ruim mogelijk publiek bereikt. In dit huis bespeelt CIE BILOXI 48 vooral de kleine zaal en opteert het voor hedendaagse theater teksten. Vaak zijn het teksten die zich ontwikkelen rond het thema van de utopie. Ze vertrekken vanuit sociale elementen die aanzetten tot discussie en inspelen op de vraag: 'Hoe samen te leven?' Christine Delmotte zegt over haar repertoirekeuze: 'Ik lees veel hedendaagse auteurs. Ik probeer er raakvlakken in te vinden met mijn leven, mijn manier van kijken naar menselijke relaties, met een poëzie die me raakt. Door een gelukkig toeval ontdek ik vaak schatten tussen de teksten van Belgische auteurs. Waarom die keuze voor tijdgenoten? Omdat één of twee ontmoetingen met de schrijver me toelaten veel beter het universum en de relaties die hij voorstelt te begrijpen. Ik ben er gevoeliger aan.' Dat Christine Delmotte resoluut kiest voor hedendaagse theater teksten valt enkel te bejubelen. Ze neemt daarbij soms grote risico's en dat is bewonderenswaardig. Met haar voorliefde voor hedendaagse auteurs past ze dan ook perfect bij Paul Pourveur, die eveneens ijvert voor meer hedendaags theaterwerk op onze planken. (Eén van Pourveurs laatste teksten heette zeer toepasselijk *Shakespeare is dead, get over it!*)

Pourveur: werken in een a-causale werkelijkheid

In zijn essay *Een consistent verhaal*, verschenen in het boek *Verspeelde werkelijkheid/verkenningen van theatraliteit* legt Pourveur zijn standpunten over theater uit. Het komt erop neer dat iedere kunstvorm, behalve het theater, haar ruïnes heeft: kunstwerken uit het verleden die hun functie verloren hebben en ons confronteren met het verdwijnen van het kunstvoorwerp. In alle kunstvormen, behalve het theater, kijkt men naar die ruïnes als ruïnes. Het zijn hopen steen die ooit een functie hadden en de toeschouwer geniet van de schoonheid van de stenen en van de referentie naar die lang vervlogen functie. Pourveur wijst erop dat niemand de oorspronkelijke, verlorengedane functie van de acropolis terug in ere zal herstellen, maar toch kan men genieten van de schoonheid van het bouwwerk en zijn 'verloren pracht'. In theater daarentegen gaat niets verloren. Alle teksten 'behouden hun originele functie tegenover het publiek, lijken nooit "oud" of zelfs "stoffig" en geven de valse indruk dat ze "actueel" zijn.' Een tekst heeft in het referentiekader of codesysteem van de tijd waarin het ontstaat een zekere betekenis en bedoeling. Met klassiek repertoire kan je 'eender wat bewijzen, er eender welke bedoelingen uithalen. Maar deze bedoelingen aan de

klassieke auteurs toedichten, is bedrog. (...) Het theater beschouwt het verleden vaak als een vaste waarde, als drager van waarheden. Maar deze waarheden zijn niet altijd toepasselijk op het heden, de waarheden overleven de eeuwwisselingen niet, omdat tijdperken de waarheden naar de omstandigheden herschikken en, hoewel de thema's door de eeuwen heen reizen, zijn ze erg afhankelijk van een specifieke sociale omgeving, van een bepaald wereldbeeld, met andere woorden: van hoe de mens op dat ogenblik denkt hoe de werkelijkheid in elkaar steekt.' Daaruit volgt dan ook dat als de werkelijkheid a-causaal blijkt te zijn en helemaal niet deterministisch zoals men tot in de vorige eeuw nog dacht, de verhalen die verandering dan ook moeten doormaken. Volgens Paul Pourveur kan je dus eigenlijk niets zinnigs vertellen over deze tijd met een tekst die een compleet tegenovergestelde logica omarmt.

Pourveur kiest resoluut voor een ander soort dramaturgie. Een dramaturgie die niet vertrekt vanuit een deterministisch kader met psychologische personages die op anderhalf uur van punt A naar punt B evolueren, gedreven door beslissingen of voorvallen op dat traject. Bij Pourveur krijg je verpersoonlijkte mogelijkheden die zich een weg doorheen hun zelf gecreëerde werkelijkheid zoeken. Hun woorden en gedachten geven vorm aan de wereld waarin ze zich bevinden en niet omgekeerd.

Hoe enscener ik visies?

In *Décontamination* schetst Pourveur verschillende manieren om met een revolutie om te gaan. Die verbindt hij met verschillende manieren van liefhebben, die dan weer gekoppeld zijn aan verschillende manieren om de werkelijkheid te ervaren. Om dit allemaal verteld te krijgen is er een klein mager verhaaltje dat eerder de kapstok van alle losse hypotheses is dan wel de motor van het drama. De personages zijn eerder de spreekbuizen van die verschillende visies dan wel 'levende' wezens die dingen voelen en denken. Natuurlijk creëert dat voor een theatermaker een probleem. Je zit namelijk met lijfelijke aanwezige acteurs die wél een persoonlijkheid en een psychologie hebben. Het zijn mensen die net als het publiek ontdekken dat er wel degelijk sprake is van determinisme in de wereld waarin ze leven, ongeacht de bewijzen die de wetenschap aanbrengt dat de werkelijkheid sinds de kwantumtheorie en aanverwanten niet meer deterministisch is. Ook als toeschouwer word je verondersteld actief te zijn tijdens de voorstelling door zelf betekenissen te creëren. Gelukkig doorspekt Pourveur zijn tekst vaak genoeg met humor en weerhaken die de toeschouwer net op het moment dat die dreigt af te haken weer opvist. Enerzijds door alledaagse, banale elementen in een filosofische context te plaatsen, anderzijds door de toeschouwer te dwingen over zichzelf na te denken via terloopse, confronterende opmerkingen. ('Ik voel me zo goed dat ik, af en toe, de verleiding voel om voor extreem rechts te stemmen. Zelfs dát kan ik me permitteren als alles goed gaat' of: 'Jij bent het soort mens dat, zelfs als de wereld herschape[n] was in een apocalyptische chaos, verder zou gaan met het sorteren van haar afval en het op vaste dagen zou buiten zetten').

Nog zo'n 'weerhaak' is de omroeper. Een mannenstem onderbreekt